

Het Kerstfeest
van den ouden Dokter

door Ferdinand.

Van Bosch en Veld.
Vertellingen voor de jeugd.

HET KERSTFEEST VAN DEN OUDEN DOKTER.

DOOR

FERDINAND.

VAN BOSCH EN VELD,
Vertellingen voor de Jeugd.

No. 2.

ROTTERDAM,
J. M. BREDEE.

I.

Blijde verwachting.

En zijn ook de bloesems
Verwelkt en vergaan,
Het tijdperk des oogstes,
Des dankens breekt aan.

Er was zeker niemand in geheel Almstadt zóó bemind als de goede oude dokter Peterle. De rechter dier plaats placht te zeggen: Onze dokter heeft maar één gebrek, — hij is te goed, — veel te goed!" —

Ja, de oude man verstond de kunst uit *alle* bloemen honing te zuigen, ook uit die kelkjes, waar anderen slechts vergif in verborgen zagen; eveneens had hij er zoo den slag van balsem in wonden te druppelen, niet alleen in de lichamelijke, maar ook in de verborgen wonden van 't hart, die dikwijls voor hem alleen bloot werden gelegd. Daarom zagen de ouden van dagen met eerbied naar zijne sneeuw witte haren en vriendelijke, trouwe oogen op en hing het jonge volkje »Vader Dokter" aan, evenals de bijen hare koningin. —

Dokter Peterle had drie kinderen. Gottfried, de oudste zoon, was boekhandelaar in Almstadt; Theodor bekleedde het ambt van rechter in de naburige stad en Suzanna was met den burgemeester van Almstadt getrouwd. — Dokters trouwe gade had nu

bijna vijftig jaar lang lief en leed met hem gedeeld, en werd weer jong met de twaalf kleinkinderen, die het heerlijke Kerstfeest altijd bij hunne grootouders kwamen vieren. — Dit jaar zouden ze voor 't laatst allen bij elkaar wezen; twee der kleindochters waren gelukkige bruidjes en zouden weldra in 't huwelijk treden, waarna de eene haren man in den vreemde moest volgen. — Maar zelfs dit naderend afscheid kon geene schaduw werpen op het blijde Kerstfeest, dat allen te zamen eerst nog hoopten te vieren.

Wat eene vreugde heerschte er altijd in dokters huis als Johann, de oude knecht, in de schemering uit de naburige stad terug kwam rijden en dan zoo trouwhartig kon zeggen: »Ze zijn er allemaal! Onze Theodor zat bij me op den bok en 't jonge goedje was als haringen in eene ton in 't rijtuig gepakt!» —

Reeds sedert meer dan twintig jaren had Johann met dokters bruintjes dien rit op Kerstavond gedaan om de rechtersfamilie af te halen. — 's Middags reed hij dan weg en bracht het vroolijke troepje tegen schemerdonker in 't huis der grootouders, waar de anderen al op den uitkijk stonden en de welkome gasten met gejubel ontvingen.

Na de eerste begroeting schaarden allen zich dan om den ouden Dokter, die de schoone Kerstgeschiedenis voorlas en daarna een innig gebed uit den grond zijns harten deed; terwijl een Kerstlied werd gezongen verwijderde Grootvader zich stilletjes om de lichtjes van den Kerstboom aan te steken; dat voorrecht wilde hij zich niet laten ontnemen al beefde zijne hand ook van ouderdom — of van vreugde misschien?

En dan duurde 't niet lang, of allen traden de verlichte Kerstzaal binnen en omringden de dierbare Grootouders, aan wie de Profetie: »Uw ouderdom zij als uwe jeugd» vervuld werd. Het kwam den ouden dokter en zijne lieve vrouw zelfs voor alsof hun

levenswinter, nu deze lichtstralen op hun besneeuwd hoofd schenen, nog lieflijker en zonniger dagen bracht dan hunne lentejaren gedaan hadden. Niettegenstaande dokter Peterle's uitgebreide praktijk was 't nog maar tweemaal gebeurd, dat hij niet persoonlijk de Kerstlichtjes voor de zijnen kon ontsteken.

»Op Kerstavond" zei de grijsaard altijd, »staat er een grooter Geneesheer aan de ziekbetten; dan heeft men dokter Peterle niet noodig." — Ja, 't was nog maar tweemaal voorgekomen, dat hij de Kerstzaal niet voor de zijnen kon verlichten; den eersten keer toen het Kerstkindeke den predikant van Freikirchen een dochtertje schonk en de tweede maal toen de oude schaapherder van Schallingen door den Kerstengel de rijk verlichte Kerstzaal boven de sterren binnen werd gedragen. —

Toen dacht de dokter daar buiten wel aan de zijnen en thuis vergaten ze den geliefden grijsaard ook niet; toch waren allen blijde gestemd, zij zonder hem en hij zonder hen want ook bij 't uitoefenen van zijn ambt vierde dokter Peterle het heerlijke heilige Kerstfeest. —

Ditmaal reed Johann vroeger dan anders weg, want er kwam een sneeuwstorm uit het Oosten opzetten en hij vreesde dat er weldra geen doorkomen meer aan zou wezen. — Johann zette de beide bruintjes flink aan want het zou de eer van dokters Johann en dokters paarden te na zijn geweest als de rechtersfamilie onderweg in de sneeuw was blijven steken. —

De dokter verlustigde zich nog eens in den aanblik van den denneboom, die reeds in de zaal prijkte; zijne vrouw stond naast hem met een' glans van vreugde op 't lieve gelaat.

»Moedertje," zei de grijsaard, terwijl hij haar glimlachend de hand drukte, »t zal vandaag weer een heerlijk feest wezen! Weet ge wat ik denk?"

»Nu, vader?»

»Ik heb zoo'n vermoeden, dat ze ons eene bijzondere verrassing zullen bereiden. Zou Theodor's Lisette misschien ...?»

»Wel vader, Theodor's Lisette zal na haar huwelijk immers met den jongen predikant in den vreemde trekken; als wij een volgend Kerstfeest mogen beleven, dan zullen we haar niet in ons midden hebben, maar heden zal 't onze blijdschap niet vergallen, niet waar oudje? Wij weten door Wiens hand zij wordt geleid en onder Wiens hoede zij staat. — Twee bruidjes in huis te hebben ...»

»Brengt geluk moeder,» voltooide hij glimlachend. Wij zullen haar de gouden kransen voor onze derde bruiloft laten vlechten.»

»Hoor, er wordt gebeld!»

De meid trad met eene bedrukte uitdrukking op 't gelaat binnen en zeide: »Och mijnheer, daar is Hansjörg uit Sehlendorf niet de boodschap dat zijn buurman, Jansen de houthakker, van middag in 't bosch is gevallen en zijn been heeft gebroken. Hij vraagt of u vooral zoo spoedig mogelijk wilt komen.

»Haal gauw mijne overjas Margrethe!»

»Vader,» zei de doktersvrouw bezorgd, »in dit weer gaat ge toch niet te voet naar Sehlendorf?»

»Zeker moedertje; ben ik niet vlug ter been? — En ik heb Hansjörg bij mij; wij zullen ons te voet beter door de sneeuw kunnen werken dan per rijtuig en daarenboven hoorde ik zooeven van den postmeester dat al zijne paarden onder weg zijn; stalhouder Hing woont, zooals je weet, een eind buiten de stad en mijn collega, die mij zeker paard en koetsje zou willen leenen, is van middag zelf uitgereden en kan nog niet terug zijn.»

»Maar vader.»

»Wees niet bezorgd Moedertje! Johan kan om vier

uur hier zijn met de kinderen en dan mag hij mij achterna komen. Wanneer er te veel sneeuw ligt voor 't rijtuig moet hij mij maar te voet halen. Ik hoop over drie uur weer terug te wezen, zoodat de kinderen huane geschenken nog op tijd zullen ontvangen." —

De doktersvrouw wist wel dat haar man zich niet van een eens genomen besluit 'af liet brengen; zij ging naar 't raam, keek hoofdschuddend naar buiten en zuchtte. »'t Is zulk een vreeselijk weer," zeide ze op klagenden toon.

»Als men uitgaat om hulp te verleenen is 't altijd goed weer;" antwoordde de dokter, terwijl hij zijne verbandtasch nazag en haar aan Hansjörg gaf. — »Mijne groote waterlaarzen alsjeblieft Margrethe! — Ziezoo moedertje, nu kan ik er tegen!"

»God behoede je, vader!"

»Dank je moeder, dat is een goed woord. Groet de kleine en de groote kinderen van me en zeg hun dat ze niet ongeduldig moeten worden als ik misschien wat te lang uitblijf."

Daarop verliet de oude dokter zijn huis; hij zag er nog kras uit naast den daglooner die met gebogen rug voortstapte en haast geen gelijken tred met den ouden heer kon houden. — Ja, dokter Peterle was nog gezond en flink; met stevigen pas werkte hij zich door de hooge sneeuw, terwijl de wind door zijne witte haren speelde. —

II.

L i j d e n.

Gedeelde smart is halve smart.
Gedeelde vreugd is dubbele vreugd.

Het dorpje Sehlendorf lag op een klein uur afstands van Almstadt.

»Mijnheer de dokter,» zei Hansjörg, »ik geloof dat we beter zullen doen met het boschpad te nemen want op den grooten weg ligt de sneeuw al zeer hoog.»

»Johann zal er met het rijtuig toch nog wel door kunnen komen?» vroeg dokter Peterle.

»Nu nog wel, maar 't zal te bezien staan hoe 't over een paar uur is,» luidde het antwoord.

De dokter keek naar den grauwen hemel en richtte zijnen blik toen op de achter hen liggende stad waar boven zich reeds dikke sneeuwwolken samenpakten. — Beide mannen stapten stevig door; de grijsaard bood den sneeuwstorm als een jongeling 't hoofd; hij was niet gewoon zich door een' windstoot af te laten schrikken; in elk weer gevoelde hij zich thuis en kende den weg nauwkeurig. — Nu sloegen ze het boschpad in; de hooge slanke beukestammen zagen spookachtig op hen neer en ginds aan den zoom van het woud hingen de donkergroene twijgen der denbeoomen als takken van een' rijk met geschenken

beladen Kerstboom zwaar naar beneden. De kracht van den wind werd door de beukestammen gebroken; van tijd tot tijd stortte een dorre tak uit de hooge toppen naar beneden en baande zich met krakend geweld eenen weg door het kreupelhout. De mannen gingen met flinken tred voort. Hier en daar lag de sneeuw reeds zoo hoog, dat ze er tot over de knieën inzonken.

Voordat ze 't bosch achter den rug hadden moest de dokter even stilstaan om weer op adem te komen. Had hij misschien te veel van zijne krachten vergegd? — Och kom, hij was immers tegen weer en wind gehard! — Vooruit! Vooruit! —

Daar lag het doel van den moeitevollen tocht, aan den zoom van het bosch. — Het huisje van Jansen, den houthakker, was 't eerste van het dorp en lag een eind van den weg af; armoede had haar stempel op de bevroren venstertjes en verzakte wanden der hut gedrukt. —

De oude dokter trad binnen en groette vriendelijk; de daglooner, die zijne hulp in had geroepen, lag te bed; zijne vrouw, die haren zeven kinderen, op wier bleeke gezichtjes het gebrek te lezen was, zoeven het laatste brood had gegeven, zat naast hem. —

Dat was ook een beeld van den Kerstnacht! — Het was nacht in Bethlehems dreven. De herders bewaakten hunne kudden in den nacht en toen bescheen hen plotseling een Hemelsch licht. —

De zieke daglooner had zijne handen op de deken gevouwen en de bleeke zwak uitziende vrouw hield nog 't oude gezangboek vast, waaruit zij een troostlied voor had gelezen.

„Beveel gerust uw wegen
Al wat u 't harte deert,
Der trouwe hoede en zegen
Van Hem, die 't al regeert.

Die wolken, lucht en winden
 Wijst spoor en loop en baan,
 Zal ook wel wegen vinden
 Waarop uw voet kan gaan."

Wel kan Zijne hulp vertragen
 En 't schijnt soms in den nacht,
 Alsof geen licht zal dagen,
 Alsof geen troost u wacht,
 Als ging Hij u begeven;
 Wel kunnen op uw pad
 Geraren om u zweven,
 Alsof u God vergat.

Maar zoo uw trouw mag blijken,
 Zoo gij Gods wil betracht,
 Dan doet Hij d'onspoed wijken,
 Ook als gij 't minst verwacht.
 Eens zal Hij u bevrijden
 Ook van den zwaarsten last;
 Houdt gij slechts onder 't strijden
 Aan God en Godsvrucht vast. —

De dokter ving de laatste klanken van het schoone gezang, dat hij zoo goed kende, op. Hij keek naar buiten en zag sterren aan den donkeren hemel schitteren; — ja, — ook die eene heerlijke Ster, wier stralen alle aardsche nachten kunnen verlichten! —

De dokter aanschouwde hier ook een beeld van den Kerstnacht:

»Zwaar leed — Hemelsche balsem; aardsche droefheid — Hemelsche troost!» —

Zijn deelnemende blik zag de tranen der kinderen, het leed der moeder, — de van pijn verwrongen gelaatstrekken van den vader. — Hij dacht aan het trouwe moedertje, dat hem thuis wachtte. — Zou Theodor met de zijnen al zijn gekomen? — Misschien

maakt moedertje nu de kamerdeur open; de lieve gasten ontdoen zich vlug van hunne mantels en jassen en koesteren zich bij het vuur. O, wat is het warm, weldadig warm in het huis en aan het hart der grootouders!"

Maar neen, zijne gedachten verwijlden niet meer in de verte; de goede oude dokter had zich reeds naar het ziekbed begeven en raakte het gebroken been behoedzaam met de vingertoppen aan; de daglooner slaakte eenen kreet; dokter Peterle onderzocht het nog eens, — ja, daar was de breuk; het been was reeds opgezwollen. — De breuk was gelukkig niet van ernstigen aard, doch voor alle dingen moest de man een betere ligging hebben. De dokter had in de bedstede niet genoeg ruimte om het verband aan te leggen; hij keek eens naar 't andere bed.

»Hebt ge geen beter beddegoed?" vroeg hij toen vriendelijk.

»Neen mijnheer! De kinderen slapen op stroozakken in 't kamertje hiernaast en hunne dekens zijn niet warmer dan deze." —

De dokter wendde zich hierop tot Hansjörg, die mee naar binnen was gegaan.

»Loop eens gauw naar den Goldhof en breng den boer mijne groeten over; vraag hem dan uit mijnen naam of hij je dadelijk een goed bed voor Jansen den houthakker mee wil geven. Dit zal hij zeker op *dezen* avond zonder bedenken doen, maar mocht hij soms bezwaar maken, zeg dan dat dokter Peterle niet wil hebben dat hij er schade bij lijdt en dus alles voor zijne rekening zal nemen."

Hansjörg vertrok en de dokter zette het ledikant vast terecht terwijl hij onder de hand naar een en ander vroeg. De vrouw gaf eerst ontwijkende antwoorden maar de man riep uit de bedstede: Je behoeft het voor mijnheer den dokter niet onder

stoelen en banken te steken, moeder! Hij kan wel begrijpen, hoe 't er bij een armen houthakker, die zeven kinderen te onderhouden heeft, uit moet zien!" —

»Ja maar," viel zij hem in de rede, »wij hebben toch nog geenen honger geleden! Er zijn zelfs nog rijkelijk aardappelen over."

»Maar hebt ge ook vleesch, vet of boter in huis, vrouw Jansen? We moeten ons best doen uwen man op krachten te houden."

»Dat zeker niet, mijnheer!"

»Of geld om versterkend voedsel te koopen?"

Ach, als wij dit ongeluk vooruit hadden kunnen vermoeden, zouden we zeker geen nieuw buisje voor onzen jongen en schortjes voor de meisjes als Kerstgeschenkjes hebben gekocht; ze zouden 't graag voor Vader over hebben gehad. Mijn man hoopte op meerdere verdienste; — nu hebben we nog ongeveer eenen rijksdaalder in huis."

»Hoe staat het met rijst, grutten of sago? Hebt ge genoeg om er eene versterkende melksoep voor uwen man van te koken?"

»Och neen, mijnheer!"

»Hm; uw man moet 't toch hebben evengoed als gijzelve en de kinderen. De zieke mag in de eerste dagen volstrekt geen roggebrood eten. — Kom eens hier ventje en ga in 't dorp koopen wat ik op zal schrijven: »twee pond boter, vijf pond rijst, twee wittebrooden." —

»Maar mijnheer."

»Ja ja vrouw Jansen, ik weet wat ge wilt zeggen, — ge hebt maar éenen rijksdaalder." —

De goede oude dokter keek naar de bleeke gezichtjes der kinderen en richtte toen zijnen ernstigen vriendelijken blik op den zieken man. Er blonk een traan in zijn oog, doch weldra werd zijn gelaat door eenen glimlach verhelderd. Haastig stak hij zijne

hand in zijnen zak en reikte zijne beurs aan de vrouw over.

»Stil vrouw Jansen, neen, 't is niet de moeite waard om voor te bedanken. Neem het gerust en gebruik het; ik leen het immers aan Hem, Die ons Zijnen eengeboren Zoon heeft gegeven.»

De vrouw deed de beurs open en gaf haar toen terug.

»Ik mag al dat geld niet aannemen, mijnheer de dokter. Er zijn ook goudstukken bij!»

Dokter Peterle's oogen schitterden en zijn gezicht straalde van reine vreugde toen hij antwoordde: »Berg de beurs weg, voordat Hansjörg terugkomt, vrouw Jansen! Het blijft onder ons. — Neen, ik neem er niets van terug. Het is Kerstavond en zou men dan koper geven als men goud heeft? —

Hierop stuurde hij één van Jansens zoontjes met wat geld naar 't dorp en legde de beurs in het bont beschilderde hoekkastje. De dokter wist niet precies hoeveel er in was; hij leefde in welstand en — het was immers Kerstavond! — Wanneer dokter Peterle dan werd geroepen waar ziekte en ellende heerschten, gaf hij zijne medicijnen bij lepels doch zijne gaven bij schepels.

De dokter ging naar 't raam en keek peinzend naar buiten. Zou Johan nu met 't rijtuig voor zijn huis stilhouden? — Nu fladderden de lieve kinderen zeker naar binnen zooals de musschen, die in den barren winter een schuilplaatsje onder beschermende daken en in rijkbeladen schuren zoeken!» —

De kleindochters zullen hem zeker weer eene nieuwe beurs present doen! Ja, ja, de oude dokter had altijd zoo zijne bijzondere voorgevoelens met het Kerstfeest!»

Daar kwam Hansjörg hijgend en zwoegend met het bed aan; hoewel hij reeds vlak bij was, kon men hem nauwelijks onderscheiden want de schemering

was gevallen; de stormwind stak heviger dan te voren op; hij loeide om het hutje en zwiepte de sneeuwvlokken tegen de vensters.

Hansjörg trad binnen, schudde het beddegoed uit den zak dien hij op den rug had gedragen, en liet zich op eenen stoel vallen. — »Als 't verder was geweest, had ik me zeker niet op de been kunnen houden,» riep hij uit. De sneeuw ligt zóó hoog. — De boer van den Goldhof was er dadelijk toe bereid het beddegoed mee te geven; hij zou gaarne zelf zijn gekomen als het weer hem niet thuis had gehouden. Het rijtuig van den dokter kan er onmogelijk door,» zei hij, »en als Johann soms niet mocht komen zal hij een paar knechts sturen om met den dokter mee te gaan.»

De grijsaard had slechts met een half oor naar deze woorden geluisterd, daar hij onderwijl het beddegoed bekeek. — Nu betuigde hij zijne tevredenheid over 't gezondene en bracht alles in orde voor het werk dat hem wachtte.

Vrouw Jansen maakte het bed op, en daarna droegen de beide mannen den lijder voorzichtig over. Dat ging niet gemakkelijk daar iedere beweging hem pijn veroorzaakte. —

De dokter onderzocht de breuk, bracht het been in de goede houding en legde het verband. Deze arbeid nam meer tijd in beslag dan de dokter had gedacht. Hansjörg hielp naar zijn beste weten, doch zeide toen hij bemerkte dat hij voor 't oogenblik wel gemist kon worden:

»Mijne beide schapen zijn nog in den storm op 't veld. Als ik hier niet meer noodig ben, zou ik hen wel graag gaan opzoeken, mijnheer!»

»Ik kan het nu best alleen klaarspelen,» was het antwoord, waarop de daglooner gezegende feestdagen wenschte en zijns weegs ging.

Spoeedig was nu ook het werk van dokter Peterle

gedaan en de houthakker keek van uit het zachte warme bed zoo opgewekt naar de zijnen als iemand, die een vroolijk Kerstfeest viert.

De dokter vermaande hem geduldig te zijn en wierp een blik naar buiten, waar 't reeds geheel donker was geworden. — Vlug trok de grijsaard zijne overjas aan en keek op de klok. »Half zes al,» mompelde hij: »ja, ze verwachten mij nu thuis! Nog een groot half uur geduld, lieve kinderen, dan straalt het Kerstlicht *in* en de heerlijke Kerstvreugde *uit* uwe oogen!» —

»Mijnheer,» zeide de houthakkersvrouw: »in dit weer kunt ge onmogelijk alleen gaan! De knechts van den Goldhof zullen wel gauw hier zijn!»

»Kom, vrouw Jansen, — ik heb waarlijk wel moeilijker tochten gedaan; bovendien zou Johann mij tegemoet loopen! Ik zou den weg door 't bosch wel geblinddoekt kunnen vinden. — Vaarwel! Zorg maar goed voor je man, vrouw Jansen en leg al je zorgen en bezwaren in de Kribbe van den Heiland neer.»

Dokter Peterle begaf zich op weg naar huis, in feestelijke stemming; de voorsmaak der blijdschap, die hem straks wachtte, hevleugelde zijne schreden en in gedachte zag hij de zijnen reeds in de gezellige huiskamer bijeen, verlangend op hem wachtend.

De grijsaard stapte stevig door en keek naar alle kanten rond om Johann niet mis te loopen.

»Hij zal toch niet probeeren met het rijtuig langs den grooten weg het huisje van den houthakker te bereiken?» dacht de oude heer. »Dat zou een tevergeefsche tocht zijn! Maar neen, dat is onmogelijk; zelfs het boschpad is hier en daar onbegaanbaar door de hoog opgewaaide sneeuw!»

De weg werd hoe langer hoe slechter en telkens moest de dokter even stilstaan om adem te scheppen.

»Het zou toch misschien verstandiger zijn geweest Johann af te wachten. Het is nu zoo donker dat hij me wel aan den anderen kant van den weg voorbij kan loopen zonder dat we elkaar bemerken. Maar kom, we hebben toch allebei eenen scherpen blik en wat zou Johann's geleide mij ook gebaat hebben? Hij is niet veel jonger dan ik!» En met nieuwen moed stapte de grijsaard weer flink door.

In het zoeven door hem verlaten hutje heerschte evenwel groote onrust. Vrouw Jansen zuchtte: »Och waarom lieten we den goeden ouden dokter toch gaan? Toen hij het verband aan had gelegd was hij al zoo moe dat zijne handen trilden en hij even moest uitrusten. De dokter overschat zijne kracht. Als hij maar niet verdwaalt! Het pad is zoo smal en zelfs wij, die in 't bosch op zijn gegroeid, zouden in zulk donker stormweer gemakkelijk van den goeden weg kunnen geraken!»

De knechts van den Goldhof kwamen eenigen tijd nadat dokter Peterle was vertrokken in het hutje en gingen den ouden heer dadelijk achterna toen Jansen hen op de hoogte bracht.

Vrouw Jansen had rust noch duur en keek telkens naar buiten waar 't weer hoe langer hoe ontstui-miger werd.

»Och man, wat denk je er toch van? Zou onze goede dokter nu al thuis zijn?» vroeg ze met bevende stem.

»Ik maak me erg ongerust; hij is een oud man. Feestvreugde en opwinding hebben hem voortgedreven, — maar als zijne krachten hem plotseling ontzinken!»

»Dan zullen Gods heilige Engelen hunne vleugelen uitbreiden over hem, die ons als een Engel Gods bij heeft gestaan.»

»Ik zal aan onzen lieven Heer vragen of Hij voor den lieven dokter wil zorgen, moeder,» zei kleine

Marietje en knielde eerbiedig aan moeders schoot.

Vrouw Jansen vouwde hare handen evenals haar man en de kinderen.

Zouden de Kerstengelen, die op dien Heiligen avond de donkere aarde bezochten, deze eerbiedig gevouwen handen niet gezien, deze vurige gebeden niet gehoord en medegenomen hebben naar Boven, waar voor Gods Genadetroon alle smeeingen neer worden gelegd?

III.

Dood of Leven?

Vest in bang' en droeve dagen
Al uw hoop op God alleen;
Schroom niet Hem om hulp te vragen;
Vest in bang' en droeve dagen
Al uw hoop op Hem alleen.
Hij kan helpen, Hij alleen.

De gaslichten der lantarens op de hoeken der straten flikkerden in den wind en het Kerstgezag der langs de huizen trekkende kinderscharen werd door den loeienden storm overstemd. Het eene venster vóór, het andere na, werd verlicht en hield eene kleine prediking tot ieder, die er naar wilde luisteren in den kouden donkeren nacht; het sprak van de verwarmende, alles verhelderende liefde, waarmee God de menschen eeuwiglijk bemint, en waardoor ieder kracht zal ontvangen wederliefde te betoonen aan den naaste. ---

Alle huizen waren verlicht, doch in de Kerstzaal van dokter Peterle bleef het duister. —

Johann had een moeielyken rit gehad op zijnen terugweg uit de stad. —

Het schemerurtje was reeds aangebroken, de Almstadders waren er al, maar de rechtersfamilie liet nog op zich wachten. ---

Gottfried kwam 't laatst; hij had de zijnen vooruit

gezonden, daar zijne zaak hem vooral in de drukke Kerstweek geen meester over zijnen tijd liet.

Toen hij zich eindelijk bij de overige familie voegde, verwonderde hij er zich over Theodor en zijn gezin nog niet te zien en te vernemen dat ook zijn vader uit was. Elke vijf minuten werd Margrethe naar de hoeken der straat gezonden om naar het rijtuig en den voetganger uit te kijken; zij deed dit graag en liep er zelfs heen zonder dat men 't haar zeide. De bezorgde dienstbode ijde naar de Oosterpoort, waar de weg naar de naburige stad begon en liep dan weer terug tot aan de laatste flikkerende lantaren. Zij vroeg den weinigen voorbijgangers of zij den goeden ouden dokter niet tegen waren gekomen, maar kreeg slechts een ontkennend hoofdschudden of een kort »neen" ten antwoord; het weer was er niet naar lange vragen te doen of uitvoerige antwoorden te geven. —

Eindelijk kwam Margrethe terug met de blijde tijding: »Daar zie ik 't rijtuig aankomen!" — En weldra hield Johann met de dampende paarden voor de deur der dokterswoning stil. —

De gasten werden niet zooals anders met gejuich ontvangen. Donkere sneeuwwolken pakten zich boven het aardrijk samen en ook boven het gelukkig tehuis van Dokter Peterle dreven duistere schaduwen. Een stormwind zou door de harten van allen, die den goeden ouden dokter liefhadden, gaan en eene onheilspellende stilte kondigde zijne nadering reeds aan. —

»Te voet door het bosch?" vroeg de rechter, »Vader is toch niet alleen gegaan?" —

»Neen, een daglooner kwam hem halen, maar wij vreezen, dat hij den terugtocht alleen zal hebben ondernomen en zijn ten einde raad wat te doen." —

»Johann kan er nu met het rijtuig niet meer door, want 't scheelde weinig of wij waren blijven steken." —

»Neen, 't is niet mogelijk er met 't rijtuig heen

te gaan," verklaarde Johann, toen hij hoorde bij wien, de dokter was geroepen. »De weg naar Sehlendorf is altijd veel eerder dichtgesneeuwd dan de groote weg. — Bovendien houd ik het er voor, dat mijnheer het boschpad zal nemen. — Margrethe maak je de lantaren in orde, terwijl ik de paarden op stal breng, dan ga ik mijnheer tegemoet. Ik zal even bij Hannes, den timmerman, tegen 't raam kloppen; hij zal zeker wel mee willen gaan.»

In de huiskamer werd nu weder druk beraadslaagd over wat men al of niet doen zou. Reeds voor een uur had de dokter terug kunnen wezen. Hij meende zelf ook, dat hij over drie uur thuis zou kunnen zijn. maar was 't wel mogelijk den terugkeer zoo nauwkeurig vast te stellen? Hoe gemakkelijk kon er verhandeling tusschenbeide zijn gekomen. Was er eigenlijk wel reden tot ongerustheid? Had hun vader zich niet dikwijls verrekend als het om zijnen tijd of zijne goedhartigheid te doen was? — Neen, oorzaak tot ongerust zijn was er eigenlijk niet! — Er werd dus besloten koetsier en buurman tot spoed aan te manen en vooruit te zenden. Mochten zij al te lang uitblijven dan zouden de zoons volgen.

Johann was goedsmoeds; hij kende zijnen heer en wist dat deze altijd zijnen oogen goed den kost gaf, ja, bijna iederen boom in 't bosch en iederen steen aan den weg kende; hij wist, dat de dokter niet-tegenstaande zijnen hoogen leeftijd, nooit den moed liet zinken, en zelfs in den vorigen winter een even ruw weder had getrotseerd; — ook wist hij dat de grijsaard zich hield aan den troost van den Psalmist: «Al ging ik ook in een dal der schaduwen des doods, ik zou geen kwaad vreezen, want Gij zijt met mij; Uw stok en Uw staf, die vertroosten mij.»

Johann ging op weg.

Er heerschte eene onheilspellende stilte in de huiskamer; het wilde maar niet later worden; het

was alsof de wijzers der klok door eene onzichtbare hand tegen werden gehouden. — Gottfried had eene kleine Kerstvertelling meegebracht en las deze nu voor, doch de gedachten waren er slechts half bij. Gedurig sloop een der kinderen naar 't venster en tuurde in de duisternis.

Plotseling begon Marie van den Burgemeester luid te schreien; zij verborg haar gezichtje in moeders schoot en snikte: »Grootvader komt niet terug! Ach moeder, zouden de lieve engelen, die met Kerstmis op aarde komen, hem wel kunnen vinden als hij onder de sneeuw ligt? Nemen zij grootvader dan mee naar de heerlijke Kerstzaal, waar al de sterren lichten zijn aan den grooten Kerstboom?»

De moeder verborg haar gelaat bij deze kinderlijke vraag; hier en daar hoorde men luid snikken. — Gottfried legde het verhaal weg, want zijne stem begaf hem, ook was de aandacht zijner toehoorders geheel verdwenen. Allen gevoelden het, dat zij heden zelf eene Kerstgeschiedenis zouden beleven, die voor hen aangrijpend en treffender zou wezen, dan alle verhalen uit Gottfrieds magazijn. — Gottfried trok zijne moeder naar zich toe en streefde hare handen; hij gevoelde hoe zij beefde, en zag traan op traan over hare gerimpelde wangen rollen.

De torenklok deed acht doffe slagen hooren. Het was reeds een uur geleden, dat de beide mannen waren uitgegaan. —

Gottfried gevoelde het angstige kloppen van moeders hart, doch hij hoorde tevens het kloppen van een ander hart; het was hem, alsof hij eene sterke hand op zijnen schouder voelde drukken, die hem deed neerknielen op de heilige plaats, waar de herders hunne knieën hebben gebogen, waar alle duisternis uit hunne zielen weg werd genomen en het volle Licht over hen heeft geschinen. — Gottfried was de oudste; hij wist dat op dit oogenblik hem het

priesterambt bij het huisaltaar toekwam. Hij knielde neer en allen volgden zijn voorbeeld. Een vurig smeeken drong van uit 's levens donkerheid door de duistere wolken, die de aarde bedekten, en klopte aan het hart van het barmhartige Christuskind, den almachtigen Levensvorst; — ja, zij smeekten vurig om het behoud van een zeergeliefd leven, doch legden hunnen eigen wil tevens neer voor 's Heeren troon, en gaven hun gansche hart aan Hem, Die den menschen Zichzelve als Kerstgave heeft geschonken. —

Tot nu toe had Gottfried de anderen steeds gerustgesteld en hun afgeraden zelf uit te gaan om vader te zoeken, daar hij op diens voorzichtigheid vertrouwde; bovendien zou het nutteloos zijn, zich op weg te begeven zoolang Johann nauwelijks het doel bereikt had en nog minder terug kon worden verwacht. Hij had er op gewezen, dat het zetten van een been dikwijls zeer veel tijd in beslag neemt en vader dus zijne terugkomst onmogelijk zoo precies kon bepaald hebben; in ieder geval zou hij Johann wel afgewacht hebben, daar 't zulk noodweer was geworden. Doch nu stond Gottfried op; zwiingend ging hij naar den stal en kwam een oogenblik later met de beide groote lantarens terug, waarvan hij zijnen zwager eene gaf; de andere behield hij zelf. Hij zeide niet waarom hij de lantarens had gehaald en niemand vroeg er naar; — allen begrepen het slechts al te goed.

Er werd eene korte beraadslaging gehouden over wie meegaan en wie thuisblijven zou; vooral door de volwassen kleinkinderen; doch allen onderwierpen zich zonder tegenspreken aan Gottfried's beslissing. —

En nu ging het voorwaarts in den donkeren nacht. Ach, de oude lieve grootmoeder moesten zij bijna met geweld tegenhouden; zij wilde ook mee om hem, die haar op aarde 't dierbaarst was, in de sneeuw te zoeken. Theodor, die reeds eenige schreden

vooruit was geijld, moest terugkeeren en thuisblijven om daar allen tot kalmte te brengen.

Voorwaarts ging het, 't donkere bosch in. De lichten der lantarens flikkerden nu hier, dan daar en de oogen der zoekenden dwaalden vol onrust van den eenen kant van den weg naar den anderen. Allen waren 't er over eens, dat vader stellig het boschpad had gekozen. Zij hielden de lantarens tusschen de slanke, witte beukestammen in de hoogte en zetten hunne stemmen uit, om het loeien van den storm te overroepen; — de heuvels kaatsten het geluid terug, doch een antwoord kwam er niet. — Beneden in 't dal was de sneeuw reeds zoo hoog opgewaaid, dat een man er zich slechts met de grootste moeite door zou kunnen werken.

Gottfried had evenwel nog goeden moed, omdat de koetsier nog niet terug was. Hij dacht dat zijn vader aan een tweede ziekbed geroepen was, waarheen Johann hem had moeten volgen. —

Nu waren ze weer op een' heuvel gekomen. Het huisje van den houthakker kon niet ver meer af zijn. Als men van Sehlendorf uitgaat, splitst het pad zich hier in twee gedeelten; het eene voert rechts naar Almstadt en het andere links naar de woning van een' boschwachter. Dit laatste pad gaat dan verder kronkelend door het bosch, doch loopt op eenigen afstand van Almstadt weer op den rechten weg uit. Bij het huisje van den boschwachter verdeelden de zoekenden zich in twee partijen; Gottfried en de burgemeester sloegen het zijpad in en hunne zoons snelden eerst naar het huisje van den houthakker, dat niet ver van den boschkant lag. Als zij zich haastten, konden zij aan den anderen kant van 't bosch bij de stad weer met de anderen samenkomen. De angst be vleugelde hunne schreden. —

Een half uur ging met vruchteloos zoeken en roepen voorbij. — Opeens stond de burgemeester stil:

»Gottfried, ziet ge ginds niet een licht flikkeren?» vroeg hij.

»Ik zie niets.» — De beide mannen trachtten de duisternis met hunne blikken als 't ware te doorboren. —

»'t Was mij alsof ik in de verte weer eene flikkering zag!»

»Zij zullen toch geene nieuwe boodschappers uit hebben gezonden, — misschien met slechte tijding? — Wij moeten nu spoedig het punt hebben bereikt, waar deze weg zich weer met het boschpad vereenigt. Wellicht was het de lantaren onzer jongens, die van het houthakkershutje terug zijn gekomen.» —

Daar zagen zij weer licht flikkeren, doch nu heel duidelijk. —

»Hola, hola!» —

»Hier, hierheen!» — Zij herkenden de stem.

»Johann, zijt gij het?»

»Ja mijnheer de burgemeester!»

Vroolijk klonk de stem van den ouden trouwen knecht niet. — Gottfried en de burgemeester snelden voorwaarts en bereikten spoedig de beide mannen, die onder eenen zwaren last zwoegden.

»Johann, Johann!»

»Ja mijnheer, hij is het, — mijn goede oude dokter, — ach dat ik hem zóó moest vinden. — Ja hij is het.»

Johann liet het beweginglooze lichaam zachtjes in de armen van den burgemeester glijden.

»Vader, vader,» riepen de zoons klagend uit, doch de lippen van den goeden ouden dokter, den teerbeminden vader, bleven gesloten; zijne armen hingen slap naar beneden. De trouwe Johann had zijne lantaren voor zijne borst gebonden en bedekte den dierbaren last met zijne lange koetsiersjas.

De zonen droegen hunnen vader met zorg over het besneeuwde hobbelige pad; hoewel hunne knieën

beefden van inspanning, liepen zij zoo vlug alsof zij op gebaande wegen gingen, want iedere minuut was kostbaar.

»Mijnheer,» zeide de koetsier, »ik geloof, dat hij nog leeft; toen wij hem ginds onder de dennen vonden, zuchtte hij nog. Zeker is hij van den weg af gekomen en op het zijpad geraakt. Ja, ja, ik geloof zeker dat hij leeft. 't Is niet langer dan tien minuten geleden, dat wij hem hebben gevonden. Mij dunkt ik voelde zijnen pols kloppen, toen ik even zijne hand in de mijne nam.»

De mannen legden het verstijfde lichaam van hunnen vader een oogenblik neer; zij lichtten hem met hunne lantarens in 't gelaat, doch de oogen bleven gesloten; zij wreven zijne koude ledematen, doch konden ze niet verwarmen. — Toen ging de droeve stoet verder. — Eindelijk bereikten ze het eerste huis der stad en klopten daar aan. Het was hun genoeg bekend, met hoeveel bereidwilligheid alle deuren zouden worden ontsloten om den goeden ouden dokter binnen te laten, — den levenden — den stervenden — den reeds overledenen? —

IV.

Leven.

Nog juicht ons toe die zaalge nacht,
Waarin 't gestarnt met nieuwe pracht,
En 't Engelenheir met nieuwe vreugd,
Zich over Jezus' komst verheugt.

Hoor! De oude torenklok overstemt het huilen van den wind. — Twaalf langzaam wegstervende plechtig klinkende slagen. — Middernacht is aangebroken. —

Nu worden de gouden Hemelpoorten ontsloten; de eeuwige Liefde daalt neder op aarde; — de Engelen stemmen hunne harpen en nu ruischt het Halleluja der Hemelsche heirscharen plechtig over de aarde. Het klinkt krachtiger en machtiger dan het stormgeloei, duidelijker dan 't slaan der torenklok. —

Zie, er zijn stukjes goud van de vleugelen des Kerstengels afgeleden en op aarde gevallen; nu schitteren en fonkelen ze in de Kerstzalen der menschen, — ook in die van den goeden ouden dokter! —

Hoor! — Er komt een rijtuig langzaam door de besneeuwde straat aanrollen; het heeft veel van een dokterskoetsje. Op den bok zit een oude man; hij rijdt stapvoets. — Nu houdt hij het paard in en springt van den bok. Wat kijkt hij ernstig, — Doch als men van alle zijden angstig en bezorgd met lantarens toeschiet, wordt zijn gelaat plotseling ver-

helderd; een vreugdelicht straalt uit zijne oude trouwe oogen; het is alsof hij 't der geheele familie, ja der gansche stad wil toeroepen: »Wij weten wel, dat het, donker op deze aarde is geweest, maar wij weten ook, dat het nu Kerstmis geworden is en ook voor hen, die in een duister dal wonen, nu het licht op is gegaan.» —

Nu wordt het portier geopend en voorzichtig dragen vier mannen een bed in het doktershuis, terwijl het nu ledige rijtuig langzaam wegrolt. — Waar dragen zij dien zwaren last heen? — Wie zijn die mannen, en wien dragen zij? — Zijn zij het, die weleer den geraakte tot aan de voeten van Jezus neer lieten zakken; vertrouwen zij ook dezen zieke den Allerhoogsten Medicijnmeester toe? —

Wie zijn die mannen, brengen zij dood of leven, droefheid of vreugde mede? — De vier, die het bed dragen en nu in de huiskamer neerzetten, kennen wij reeds; wij hebben hen in 't bosch ontmoet. De vijfde, die hen tot voorzichtigheid aanspoort, is een jonge dokter.

De woonkamer van den goeden ouden dokter ligt aan de straat; openslaande deuren scheiden haar van de zaal. — Welk eene blijdschap was 't altijd voor groot en klein op Kerstavond geweest, als grootvader na het feest met eene plechtige huiselijke godsdienstoefening te hebben gewijd, de deuren zoover mogelijk openzette, zoodat de schitterende Kerstlichtjes hun in 't gelaat schenen en 't hart verblijdden. — Ook heden is de huiskamer een tempel, vervuld van heilige gedachten en vurige gebeden, doch niemand heeft de zaaldeuren ontsloten. —

Nu staat er een bed midden in de kamer; de dokter en de boekhandelaar buigen zich er over heen.

»Hoe slaat de pols?»

»Zeer goed; het gevaar is geweken. Verblijd u, dat hij met den schrik vrij is gekomen. Mijn oude

collega moet nog eikenkracht in de leden hebben."

»Gods hand was met hem op al zijne wegen, ook in dezen nacht."

»Zeker, zeker," spreekt de dokter op ernstigen toon, »hij, dien God behouden wil, zal niet omkomen, al ging hij ook door een dal der schaduwen des doods." —

»Zou onze beste vader al eenige aandoening kunnen verdragen?" —

»Laat hem nog een half uurtje rusten, dan vrees ik niets meer. Mochten zich intusschen ongunstige verschijnselen voordoen, dan weet gij dat ik ten allen tijde gereed ben te komen. Maar ik denk niet, dat mijne hulp verder noodig zal wezen." —

De geneesheer vertrekt. —

De goede oude dokter sluimert zoo rustig in de zachte witte kussens, alsof hij niet met den storm heeft geworsteld en eindelijk onder de groene dennen met Kerstsneeuw toegedekt is geweest. — En toch is 't nog maar eenige uren geleden dat hij als een doode de stad in is gedragen, met borstels geschuierd en in warme doeken gewikkeld is geworden, terwijl innige gebeden om 't behoud van zijn wegvlietend leven op werden gezonden. —

Wat slaapt deze Simeon kalm; een vriendelijke lach glijdt over zijn gelaat, dat eene vredige uitdrukking heeft. Droomt hij misschien, dat hij als Simeon van weleer het Kindeke Jezus op den arm neemt en aan het hart drukt? — Ziet hij de stralen van Bethlehems Ster? —

Ja, nu zijn de tusschendeuren wijd open en midden in de zaal staat de altijd groene denneboom; de lichtjes branden en hun glans bestraalt het gelaat van den grijsaard. — Het is alsof de zon plotseling uit sneeuwwolken te voorschijn is getreden. —

Allen, groot en klein, snellen naar binnen! Wat een blijde gezichten en stralende oogen! Grootvaders

bed wordt bestormd als eene vesting, maar oom de boekhandelaar gebiedt kalmte. —

Nu wordt het stil. — Hoor! Zacht en liefelijk klinkt het gezang der jonge meisjes: »Stille Nacht,” — al sterker en sterker worden de tonen en nu vallen krachtige mannestemmen in: »Christus de Redder is daar! — Christus de Redder is daar!”

Hierna neemt Gottfried het heilige ambt op zich, dat hij dien dag reeds eenmaal uit heeft geoefend, toen hij met God in den gebede worstelde om vaders aardsche leven. —

Doch nu laat de priester van het huisaltaar een luid Halleluja weerklinken. — Innige dank wordt opgezonden voor de Hemelsche zoowel als voor de aardsche Kerstgave. Daarop leest Gottfried de eenvoudige en toch zoo schoone geschiedenis voor, die reeds eeuwen lang tal van harten heeft kunnen verblijden; en ieder, die een geopend oor voor Gods Woord heeft, kan nu nog met het gejubel der Heilige Engelen instemmen: Eere zij God in de hoogste Hemelen. Vrede op aarde. In menschen een welbehagen.” —

Allen omringen het bed van den ouden dokter. Zijne vrouw houdt zijne eene hand vast omklemd en de twee bruidjes drukken de andere. Aan 't hoofdeind staan de kinderen, aan de kanten de kleinkinderen en de oude Johann heeft met Margrethe aan de voeten van hunnen geliefden meester een plaatsje gevonden. —

Hoe wonderlijk is het toch, dat 's menschen grootste vreugde zich in tranen uit! —

Zwijgend ligt grootvader ter neder en kijkt met stil genot naar de schitterende Kerstlichtjes en de gezichten zijner dierbaren, die van ontroering in de eerste oogenblikken niet kunnen spreken. —

Doch nu moet de feestvreugde zich echter lucht geven. —

»Grootvader,” roept Theodor's Lisette uit, »eigen-

lijk mag ik 't u vandaag niet zeggen, maar ik kan het toch niet laten! Eergisteren is mijn verloofde tot predikant aan de St. Martin's kerk hier aangesteld en met Paschen hoopt hij zijne intrede te doen! We behoeven dus niet in den vreemde!" —

»En Sophie's nestje is ook al in de buurt gebouwd," zegt grootvader, terwijl hij ook het andere bruidje vriendelijk toeknikt. »Moge God ons in Zijne genade geven, dat in 't volgend najaar grootmoeder met den gouden en gijlieden met den myrthekrans getooid voor Zijn Aangezicht zullen verschijnen om Hem dankoffers te brengen en zegen te vragen. — Heer, ik ben veel te gering voor al de trouw en de barmhartigheid, die Gij aan Uwen knecht hebt bewezen! — Geve God, dat wij met elkaar nog één Kerstfeest hier beneden mogen vieren — of nog meer! — Zijn wil geschiede! — Loof den Heer mijne ziel en vergeet geene van Zijne weldaden!" —

Nu komen allen met hunne geschenkjes voor de grootouders aandragen; de beide bruidjes staan weer tegelijkertijd aan grootvaders bed. —

»Zie eens grootvader," zegt Sophie glimlachend, »wat zijn wij toch allebei wereldschgezind geweest! En bovendien hebben we elkaar danig in de wielen gereden. Lisette heeft eene beurs voor u gemaakt en ik ook en nu weten we niet, wie haar cadeautje geven en wie iets anders voor u bedenken zal!" —

»Hartelijk dank, lieve kinderen," spreekt de grijsaard: »ja, ge kent grootvaders zwakke punt! Die beurzen komen juist van pas en als ze 't niet tot een volgend Kerstfeest uithouden, moogt ge er mij ieder weer eene geven met de gouden bruiloft." —

De goede oude dokter ligt nu weer uit te rusten en kijkt peinzend voor zich uit, alsof zijne gedachten ver weg dwalen. —

»Jansen, de houthakker." — —

»Ja vader," antwoordt Gottfried, die vermoedt, wat

den ouden man bezig houdt, — »Jansen schreide, toen Peter en Gottfried u in zijn huisje kwamen zoeken en hij hoorde, dat u nog niet thuis waart; maar de knechts van den Goldhof zijn hier geweest en hebben de blijde tijding, dat u het wel maakt, meegenomen.» —

Dokter Peterle is gerustgesteld en vestigt beurte-
lings zijn' blik op den groenen boom, den glans der
lichtjes en de van vreugde stralende gezichten zijner
dierbaren en zijne lippen fluisteren vol eerbied:

Vrede op aarde Jezus leeft;
Alles loov' wat adem heeft.
God heeft in den mensch behagen!
— Amen, ja Amen!" —

KORENHALMEN.

Vertellingen voor de Jeugd.

---

1. A. VOLLMAR. Onder het beste Dak.
  2. A. VOLLMAR. Des Heeren Post.
  3. W. VAN CHARLOIS. Vaders Schilderij.
  4. F. VAN KRONOFF. Kleine Lena.
  5. W. VAN CHARLOIS. Twee trappen hooger.
  6. A. VOLLMAR. Twee kinderen die den hemel zoeken.
  7. MARIE LIEBRECHT. Bont Gezelschap.
  8. HERMAN. Naaf den Hemel.
  9. C. BROUWER. Bij de Long Toms van Ladysmith.
  10. C. BROUWER. Van het Schip naar het Front
  11. HERMAN. Het Kerstfeest in het Woud.
  12. HERMAN. Verzoend.
  13. M. C. C. Een Kerstfeest in de visschershut.
  14. M. C. C. Gebedsverhooring.
  15. HERMINA VAN HATTUM. De buurkinderen.
  16. HERMINA VAN HATTUM. De reddende liefde des Heeren.
  17. B. MERCATOR. Het Zondagskind.
  18. WILHELMINA. De werkster en haar kind.
  19. HERMAN. Onder goed geleide.
  20. A. VOLLMAR. Eindelijk thuis.
  21. M. RÜDIGER. Alzoo lief heeft God de wereld gehad.
  22. H. GROSKE. Van het zilveren klokje.
-

Nieuwe Geïllustreerde Bibliotheek voor de Jeugd.

Prijs per stuk dezer stevig gecartonneerde boekjes 30 Cent
(bij 10 Ex. met 50 % korting.)

1. MARIE NATHUSIUS. Het verborgen Kistje.
2. MARIE NATHUSIUS. De Wolkbreuk.
3. C. G. BARTH. Mick en Dick.
4. C. G. BARTH. De arme Hendrik.
5. C. G. BARTH. De kleine Negerknaap.
6. C. G. BARTH. Valentijn Ondermeer.
7. MARIE NATHUSIUS. De Boom des Geluks.
8. C. G. BARTH. Het Kruis aan den weg.
9. HERMAN. Een gewichtig Vraagteken.